OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

FELSEFE Sınıf-11

KONU MÖ 6. YÜZYIL - MS 2. YÜZYIL FİLOZOFLARININ FELSEFİ GÖRÜŞLERİNİN ANALİZİ (PLATON - ARİSTOTELES)

• Platon'un "Devlet" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun varlık, bilgi ve siyaset görüşlerinin irdelenmesi sağlanır.

• Aristoteles'in "Nikomakhos'a Etik" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "altın orta" düşüncesinin irdelenmesi sağlanır.

Konu Özeti

Platon'un ''Devlet'' adlı kitabında insanların doğdukları andan itibaren elleri, boyunları zincirlenmiş olarak bir mağarada yaşadıklarını ve mağara duvarına yansıyan gölgeleri gerçek sandıklarını belirtir. Bu insanlar arasından biri zincirlerinden kurtulup mağaranın dışına çıkar ve gölgelerin gerçekleriyle karşılaşır. Bu benzetmede mağara görünüşler dünyasıdır. Görünüşler dünyasındaki bilgi sanıdır. Mağaranın dışı akılla kavranan idealar dünyasıdır. İdealar dünyasındaki bilgi epistemedir. (kesin bilgi) İnsan ruhu bir bedene düşmeden önce idealar dünyasında her şeyin ilk örneklerini kavramıştır. Mağaradan dışarı çıkabilen, aklıyla düşünülür dünyayı en iyi hatırlayan insan filozoftur. Bilgi hatırlamaktır. Filozof adalet ideasını, iyi ideasını en iyi hatırlayandır. Platon varlık, bilgi görüşlerinden yola çıkarak kralların filozof ya da filozofların kral olması gerektiğini savunur.

Aristoteles'in ''Nikomakhos'a Etik'' adlı kitabında altın orta kavramına değinmiştir. Aristoteles'te erdemler ikiye ayrılır. Eğitimle edinilen düşünce erdemleri ve alışkanlıkla edinilen karakter erdemleri. Karakter erdemleri iki uç arasındaki ortayı seçmekle kazanılır. Ölçülü davranış altın ortaya uygun olandır. Örneğin insan ne cimri ne savurgan olmalıdır. İnsan bu iki ucun ortası olan cömert olmalıdır.

SORULAR

1-Aristoteles'e göre, cesaret erdemi korkaklık ile gereksiz atılganlık arasında, cömertlik erdemi ise müsriflik ile cimrilik arasında davranabilmektir.

Buna göre erdemli olmak aşağıdaki ölçütlerden hangisine bağlıdır?

A) Ortayı bulma
B) Mutluluğu isteme
C) Adaletli davranma
D) Haz peşinde koşma
E) İyi ideasına uygun olma

Cevap: A

2-Platon'a göre sadece ideaların bilgisi kesin ve değişmezdir. Duyusal varlıklar kesin olarak bilinemez. Çünkü onlar bugün, dünden farklı olabilen varlıklardır. Dolayısıyla onlara ilişkin yargılar da her geçen gün değişecektir. Bu türden bilgilere, sanı denir.

Buna göre Platon için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) İdeal varlığa ilişkin kesin hükümler ileri sürülemeyeceği
B) Nesnel varlığın kesin bilgisine ulaşılamayacağı
C) Duyular aracılığı ile elde edilen bilgiyi sanıya indirgediği
D) Değişen varlıkların bilgisinin kesin olmadığını iddia ettiği
E) Nesnel ve ideal dünya hakkında farklı bilgiler elde ettiği

Cevap: A

3-Aristoteles'e göre "Erdem, tercihlere ilişkin bir huydur. Akıl tarafından ve aklı başında insanın tercihiyle belirlenen, bizle ilgili olarak orta olanda bulunan huydur. Bu, biri aşırılık, öteki eksiklik olan iki kötülüğün ortasıdır."

Bu parçadan erdem ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Aklına gelen her şeyi yapmaktır.
B) Duygularla hareket etmektir.
C) Ölçülü olmaktır.
D) Tercihler karşısında kararsız kalmaktır.
E) Sezgilerle hareket etmektir.

Cevap: C